

Már az 1950-es évek elején megkezdődtek a hivatalos állami, katonai és tudományos vizsgálatok, hogy megmagyarázzák az UFO-jelenségeket. A Project Grudge és Blue Book, valamint a Condon-jelentés arra a következtetésre jutott, hogy az észlelések nagyjából 90%-a megmagyarázható, míg a maradékra nem tudnak választ adni. A Condon-jelentés annyira elfogult volt, hogy még a szkeptikusok egy része sem fogadta el az eredményeit, a Grudge és a Blue Book befejezése után pedig több résztvevője is elmondta, hogy számos esetet elkentek és a nyilvánosságnak félrevezető információkat közöltek. Ekkor azonban már késő volt: a bul-

rejtélyre nem kell gondolnunk, hiszen minden megmagyarázható. Az egyik legnagyobb szkeptikus dr. Kulin György volt, az amatőr csillagászat atyja, az Uránia Csillagvizsgáló Intézet igazgatója. Számtalanszor felszólalt a téma ellen, miszerint a tanúk a Vénusz bolygót, meteorológiai ballonokat vagy repülőgépeket azonosítanak félre. Ebben igaza is van, de minden mást figyelmen kívül hagyott, mert nem beszélt azokról az esetekről, amelyek kérdések. Sőt, Kulin cikkeire és interjúira jellemző, hogy nagy mennyiségű helytelen információt fedezhetünk fel bennük. Nem tudhatjuk, hogy ez azért volt-e, mert csak felületes ismeretei voltak a tárgykör-

a Plútó felfedezője, Clyde Tombaugh is látott UFO-t. A magyar tudósok annyira bicskanyitogató stílusban közölték elfogult véleményüket, hogy az olvasókkal vitacikkeket generáltak a sajtóban. A szakma UFO-örületnek nevezte a jelenséget, és a szemtanúkat ideggondozóba küldte volna legszívesebben – és ezt le merték írni, mint „tudományos” megállapítást!

Az elfogultság mintapéldái

A rendszerváltás után számos UFO-tematikájú könyv jelent meg, az újságokról már nem is beszélve. Konferenciák, előadások és tévéműsorok

Tévedő szkeptikusok

Egészséges kételkedés vagy szemelleros tagadás?

A kételkedők rendszeresen kritizálják a UFO-król szóló híreket. A magyar szkeptikusok a rendszerváltás óta igyekeznek eleget tenni ennek, azonban oly elfogult mértékben, hogy őket is joggal érheti bírálat.

vármédia és a szándékos csalások akkora kárt okoztak az UFO-kutatásnak, hogy az addig nyitott tudósok sem mertek kiállni a téma mellett. Ha így tettek, azon nyomban támadást kaptak a szakmai köröktől, sőt, tudománytalannak bélyegezték őket. Sajnos ugyanezt a mentalitást vitték át a magyar tudósok és szkeptikusok is.

Megszólnak a csillagászok

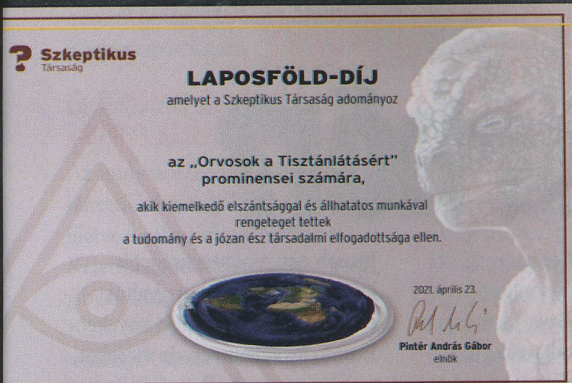
A repülő csészealjokról, majd későbbi nevükön az UFO-król a magyar sajtó már 1947 óta jelentetett meg cikkeket. Eleinte csak rövid, gunyos hangnemben, miszerint ezek csak nyugatról átvett badarságok és fantazmagóriák. Hiszen a dicső Szovjetunióban ilyesmi nem fordulhat elő, de ahogy teltek az évek, kiderült, hogy a hatvanas évek végén a Szovjet Tudományos Akadémia is vizsgálóbizottságot állított össze az azonosítatlan repülő tárgyakra vonatkozóan. Úgyszintén megállapították, hogy az észlelések nagy része megmagyarázható, de itt is maradt 5-10%, ami kihívást jelent a tudomány számára. Ezt a magyar lapok és tudósok nem hagyhatták figyelmen kívül, így a cikkek tematikáján változtattak, miszerint UFO-k vannak, de semmi

A repülő csészealjokról, majd későbbi nevükön az UFO-król a magyar sajtó már 1947 óta jelentetett meg cikkeket

ről, vagy pedig szándékosságról van szó. Ugyanis függetlenül attól, hogy a 60-as és 70-es években járunk, több adat is utal arra, hogy a téma szakirodalma a rendelkezésére állt. Kulin és más magyar csillagászok – Marik Miklós vagy Ponori Aurél – ismerték az amerikai vizsgálatokat, de azok eredményeit mindig pontatlanul vagy teljesen tévesen idézték. Azt is állították továbbá, hogy még egyetlen csillagász vagy UFO-kutató sem látott csészealjakat. Ez sem igaz, mert Allen Hynek, James E. McDonald, Jacques Vallée vagy

szóltak a földönkívüliekről. Ezt látva a szkeptikusok 1992-ben megalapították a Tényeket Tisztelők Társaságát, amely alapvető célkitűzései között volt az, hogy leleplezzék az áltudományos csalásokat a tudomány tiszta módszerével. Ugyanebben az évben, Székesfehérvár határában megjelent egy óriási gabonakör, majd több kisebb is. Miután a sajtó felkapta és az UFO-kutatók megvizsgálták, két fiatal srác előlépett, miszerint ők taposták az ábrát. Erre azonban a szavukon kívül nem volt semmilyen bizonyíték, hiába kérték tőlük a kutatók, hogy reprodukál-

Laposföld-díj

A Szkeptikus Társaság tagjai önmaguk szórakoztatására 2021-ben létrehozták a Laposföld-díjat, amelyet olyan magyar személynek vagy szervezetnek adnak oda, aki/ami a saját megítélésük szerint a leginkább terjesztette az álhíreket. A díjat végül az Orvosok a Tisztánlátásért alapítói kapták, akik kritikákat fogalmaztak meg a COVID-19 járványügyi intézkedésekkel kapcsolatban. Többen is negatívan minősítették a díj megalapítását, mondván, ilyen infantilis és haszontalan dolgok helyett inkább komolyabb ügyekkel is foglalkozhatna a Társaság.

és Hrszó Gábort, a TTT elnökségi tagját is elhívta a helyszínekre, de egyikük sem ment el. Később viszont mindketten bőszen beszéltek egy műsorban azt, hogy ismerik Verőczeit, de UFO-k akkor sincsenek. Meghívták Ernőt, aki ezt nem fogadta el, mondván, hogy minek vitázzon olyan emberekkel, akik meg sem akarták nézni a plazmagömböket, pedig lehetőségük lett volna rá. Nem állítom, hogy Verőczeinek mindenben igaza lett volna, de annak a lehetőségét kihagyni a kételkedőknek, hogy egy

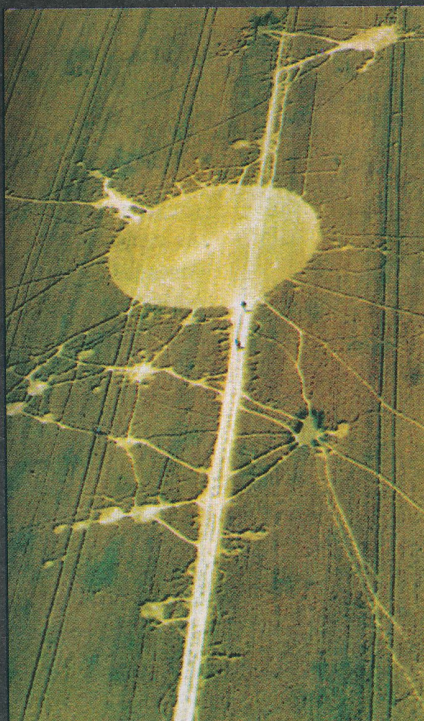
UFO-jelenséget rendszeresen megfigyeljenek, egyenesen véteknek számít.

Tudománytalan hozzáállás

A szkepticizmus azt jelenti, hogy kételkedni valamiben és nem elfogadni olyan állításokat, amelyekre nincs egyértelmű, tudományosan vizsgálható bizonyíték. Tény, hogy az UFO-témába sok minden tartozik, ami nem felel meg bizonyos kritériumoknak. Azonban számos olyan eset volt és van, amelyet az önmagukat szkeptikusnak nevező emberek elfogultan vizsgáltak meg – ha egyáltalán hajlandók vol-

sége, ugyanis videójáték-programozó. A férfi elmondja, hogy a felvételeken szimpla repülőök vagy ballonok láthatók. Mennyire valószínű az, hogy az egész Védelmi Minisztérium, a pilóták és szakértők hada erre nem jött rá az évek alatt, így nemzetbiztonsági kérdés lett az észlelésekből, de Mick West pár nap alatt minden kérdést megold?! A férfi az elemzések során számos olyan tény figyelmen kívül hagyott, ami nem illett bele az elképzeléseibe, de ez a magyar szkeptikusokat egy cseppet sem zavarta. Sőt, azt állították, hogy a Pentagon tudja, mi van a felvételeken, csak nem mondják el! Korábban, ha az UFO-kutatók azt állították, hogy ha a hivatalos szervek titkolóznak a téma kapcsán, akkor konteósoknak vélték őket. 2021-ben már elérkeztünk oda, hogy a szkeptikusok is konteóznak, ha az érdekük úgy kívánja. A magyar média is foglalkozott a felvételekkel, és megszólaltatták Kiss László csillagászt, hogy mondja el a véleményét. Ő azonban teljesen másról beszélt, miszerint, sok meteor lép be a légkörbe, és ezt nézhetik UFO-nak. Hogy ennek mi köze volt a szóban forgó videókhoz, az jó kérdés. Kijelentette tovább: „Egyvalamit biztosan (!) tudunk a földönkívüliekről, hogy nincsenek itt!” Tudományos gőg ilyesmit biztosra kijelenteni. A kételkedők azt hangoztatják,

ják a jelenséget, azaz tapossák ki újra a kört. A TTT elnöke, Szentágothai János személyeskedő, érvelési hibákkal zsúfolt és tudománytalan levelekkel jelezte a kutatóknak, hogy hagyják békén a fiukat, azok ne készítsék el újra a gabonaábrát, és UFO-k amúgy sincsenek. A két fiatal a TTT által pénzjutalmat kapott, és külföldi utat nyertek. Tehát a TTT, aki csalásokat szeretett volna leleplezni, jutalomban részesítette az állítólagos csalókat. Világos, nem? Ennyit a tiszta módszerről... Szintén a szkeptikusok elfogultságát mutatja egy tíz évig elhúzódó ügy. 1992 és 2002 között Verőczei Ernő villamosmérnök olyan UFO-jelenségeket figyelt meg és rögzített kamerájával, melyek bizonyos helyszíneken visszatérőek voltak, így tudományosan is megfigyelhetővé váltak. 1994-ben létrehozott egy öt fős bizottságot – katonai és tudós tagokkal –, akik a helyszínelések során megállapították, hogy az ún. plazmagömb-jelenség valóban létezik, és nem ismert a tudomány számára. A további vizsgálatokhoz viszont pénzre lett volna szükség és még több tudós bevonására. A Magyar Tudományos Akadémia nem vett tudomást Verőczei eredményeiről, és a szkeptikusok sem. Almár Iván csillagász és SETI-kutató még a helyszínelések előtt kilépett a bizottságból, de többször azt állította a médiában, hogy a plazmagömbökről kizárólag Verőczei van meggyőződve, ami abszolút nem fedte a valóságot. A villamosmérnök Vágó István műsorvezetőt

Az 1992. július 10-én, Székesfehérvár határában megjelent gabonakőr a média érdeklődését is felkeltette, és a TTT elnöke, Szentágothai János is bekapcsoldott a kialakult vitába

tak rá – és a saját álláspontjuk bizonyítására nem fektettek annyi alapot, mint amennyit az ellenoldaltól megköveteltek. Ékes bizonyíték erre az a példa is, hogy a jelenlegi Szkeptikus Társaság a külföldön népszerű Mick West videóit reklámozza, aki számos UFO-felvételt elemez ki, többek között a Pentagonét is. Westnek nincs semmilyen szakmai képzett-

hogy az UFO-kutatók tudományellenesek. Ez azonban nem igaz, pusztán nem értenek egyet a szkeptikusok következtetéseivel, mert megalapozatlannak és elfogultnak ítélik meg őket. Egy UFO-kutatót ugyanaz hajtja, mint egy elfogultatlan szkeptikust: a világ ismeretlen jelenségeinek megismerésének a vágya.

MISKOLCILÁSZLÓ